

REGÉLŐ.

Pesten csötörtökön augusztus 3^{kán} 1837.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egy száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Egy közös mulatság kellemetlenségei.

(Folytatás.)

E' czifra beszéd végén Claudius mélyen lélekzelt, mi igen természetes volt; 's most e' hasonlíthatlan közös mulatságnak választandó tagjairól kezdének tanácskozni. A' tanácskozás hosszas 's élénk volt; a' kijeleltteknek vidorsága, maga kedveltetése, 's észtehetsége minden oldalról kemény próbát állá-ki; végre a' vendégek névsora lélekismertetes vizsgálat után, alább említendő okoknál fogva, illy renddel elkészült.

1.) Sir Thomas és Lady Thomas. E' hajdani gyertya-gyárnok baronetségre lett emeltetése által (mellyet egy a' királyhoz nyújtott felírás következtetésében nyert, mellyben az országglási rendszert igyekezék gyámolítani) nyéré a' nemes párnak azon tiszteletét, hogy a' vendégek névsorát vele kezdék-meg. — E' választást Johnston ur 's asszony azon nézetből jávalák egyezőleg, hogy a' fenn említett két személy a' társaságnak fényt adjon.

2.) Miss Thomas Karolina, ezeknek idősb leányuk, azon föltétel alatt, hogy gitárját magával hozza.

3.) Miss Thomas Amelia, ifjabb leányuk, hangja végett.

4.) Aston ur, azon tudományos társaság al-elnöke, mellyben Claudius, már előttünk ismert tudományát merité, és miss Aston, kit, mint al-elnök ur nejét, elmellőzni nem lehet.

5.) Aston Fridrik ur, fíjok, hogy miss Thomas Amelia énekét fuvolyával kísérje.

6.) Wrench, fogorvos urak, t. i. atya és fiú; az első kedves, szeretetre méltó mulattató; a' másik unalmas filkó ugyan, de csupán atyja iránti tekintetből hivatalos.

7.) Miss Snubleston, 44 éves özvegy, kinek orra valóságos bur-nót kazán, de kocsija van, mellyen az élelmi szerek az összejövétel helyére vitethetnek; ezután Johnston ur 's neje, mint a' terv koholói, végre Samuel bácsi.

Összeséggel tíz személy, kiknek neveit Johnston ur arany szegélyű papírosra írta csinosan. E névsor, mely Johnston ur hajdani árjegyzékeihez sokat hasonlított, gondos többszöri átnézés után, Samuel bácsinak nyújtott.

„Johnston! — kiált ez — ha jól számoltam, minket hozzá véve, tizenhárman vagyunk.“

Claudius, ki tudós társasági taggá lett avatása óta a' babonának nem hitt, gyengén vállat vonított. Még is elnyomá a' 12,000 font sterlingre eszmélő azon megvető mosolyt, melylyel a' kérdésre felelni akart.

„Mit tesz az? mi kivetni való van a' 13-as számban?“

„A' 13-as szám nem barátom... veszélybe nem akarok önként rohanni... főleg, midőn az még elhárítható... de mondd csak, mint feledkezheténk-meg Richard Jakabról? Ismered Richard Jakabot?“

A' bámulás hangján kiejtett szavak mondani látszának: — Richard Jakabot lehetlen nem ismerni. De Claudius ellenkezőt állította.

„Lehetlen! lehetlen! Richard Jakabot mindenki ismeri; ő kedves szellemű férjfiú. Bár csak már el ne ígérkezett volna aug. 24-kére. Mult vasárnapon együtt kelle volna egy barátomnál ebédelnünk; őt máshol letartóztatták, 's egész társaságunkat buba merítették. De reményem, jövő vasárnap találkozom vele, 's ha egyszer megígérkezik, gondom lesz rá, hogy el is jőjön.“

„Édes nagybácsi, mért nem mindjárt meghivatni?“ mond élénk hévvel mistress Johnston.

„Főlséges gondolat! de még jobb lesz; magam sietek hozzá, 's ha más felé nem hivatott, magammal hozom ebédre.“ Most a' nagybátya ismét barátunkhoz fordult, 's leírhatlan gunyos megvetéssel mondá neki: — „Egy illy ember, mint te, nem ismeri Richard Jakabot? Nem, ez megfoghatlan.“

E' szenrehányás után, mely a' tudós társasági tag értelmét látszák megtámadni, az olvasó kétségkívül heves vitára számol; csalatkozik; Claudiusnak egész felelete gyöngé főhajítás, félig szerény, félig gunyos mosoly volt. Az ülésnek ezzel vége lön, a' tanácskozó társaság szétszórák, és Samuel bácsi a' híres Richard Jakab fölkeresésére indult. Claudius a' meghívandóknál tisztelkedék, 's Johnston asszony szárnyasállat-árusnéhoz ment, augusztus 24-kére néhány pár galambot rendelni. Végre, délben ismét összejöttek; de a' nagybácsi arcán kijátszott remény és szomorúság mutatkozék.

„Megmondtam előre“ — mond beléptében.

„Hogyan, nem lehet aug. 24-dikén társaságunk tagja?“ kérdék egyszerre Claudius 's neje.“

„Ha lehet, eljő; de szavát nem adja. Ma pedig lehetlen volt, ebédre hoznom, már máshova ígérkezék. Vasárnaphoz két hétre azonban eljő. Az átkozott ficzkó! oldal nyilalást okozott.“

„Bizonyynyal néhány furcsa esetet beszélt. Közölje velünk is“ kéré mistress Johnston „beszélje-el, édes nagybácsi.“

„O nem, semmi különöset; hanem szokása azokat, kikkel mulat, hüvelkével oldalba döfni. Ez okozá nyilalásomat.“

Szükség-e, ezt tudva, Richard Jakabot tovább is rajzolgatnom? Azonban meg kell vallani, hogy e' társalgó kellemei mellett más szép tulajdonai is voltak, melyek a' nőnem előtt kedvessé tevék. Ajkai kellemesen mosolygának, ha dámákkal mulatott; néhány dalocskát izléssel trillázott-el, 's a' gig-et kitetsző méltósággal tánczoló; e' szép tulajdonokhoz képzeljen még az olvasó kitűnő mimikai tehetséget, olly kitűnőt, hogy legjelesb színészeinkkel sorompóba léphetne, így Richard Jakabról meglehetősen képzele leend. Bár mi keserítő volt is a' Richard Jakab megjelenése miatti bizonytalanság, voltak mellette más szerencsés körülmények, e' kis örömkelyhet megédesítők. Claudius e' közben, ki ez alkalommal korábbi szatócsi tehetségeit eléggé tündököltetvé, minden kijelelt tagnál tisztelkedék, 's mindenik lekötélezé magát, a' közös mulatságban részt veendni. Mistress Johnston, férjeéhez hasonló sikerrel munkált; a' szárnyas-állat árusné megígéré neki, eget földet felforgatand aug. 24-eig a' galambok előteremtésére.

Most már csak hely volt választandó, hol e' nagy készülétű ünnep, melynek tagjai olly fontos körülményes vizsgálat után választattak, tartassék. Claudius, ki nem akart vaktában határozni, minden könyvet, utazót, statistikai 's topographiai munkát átforgatott, melyek a' híres akademia könyvtárában találkoznak; de azokból nyert kivonatai még borzasztóbb zavarba hozák. — Végre egy bámulandó ötlete jött, melly a' zavarból kisegíté: t. i. a' mulatság tagjait összehívá, hogy minden részvényes a' választandó hely felett határozatát okokkal támogatva szavazzon. E' javalatra Samuel bácsi azt jegyzé-meg, hogy unokája minden csekélységnek nagy feneket kerít. — Claudius erre röviden azt felelé, hogy illy mezei mulatság gyönyörei semmi áron sem drágák.

Önnek, nagybácsi! tagolás és ösztét által megbizonyíthatom, hogy lényegesen szükséges minden szellemtehetségünknek összegyűjtése az illy esetben ügyes határozhatásra.

A' tanakodó választottság összehívaték. Ez a' tanácskozást elkezdé, 's egy lármás est után, mellyen a' tagok már százszor is a' mulatság elosztatása pontján voltak, végre annak helyeül Twickenham választaték. E' határozat által felbátorítva, Claudius egy más választottságot is hívott össze, az étkek dolgában tanakodót. De ezen ülés

sem volt kevesebb lármás és zavaros az elsőnél; mert azon vitatkozó-
nak, nehogy minden részvényes ugyan azon egy étel-szert hozza,
melly eset közösmultságoknál, illy elővigyázat hiányában gyakran
előfordul. Élénk tanácskozás után végre így egyezének: 1.) John-
ston ur 's asszony galambjai nagy tápláló pástétomban adattassanak-
fel. — 2.) Aston ur 's A. mistress 4 kappant 's egy füstölt nyelvet hoz-
zon. — 3.) Wrench ur, fijával, egy sonkát; — 4.) Sir Thomas
egy kosárral borai legjobbjából; — 5.) Miss Snubleston egy ko-
sár gyümölcsöt; — 6.) Samuel bácsi ezüst evőeszközét; végre
mi Richard Jakabot illeti, e' kedves férjfiú mulattassa vidor sze-
szélyével a' társaságot.

Az étel-tárgyi ülés most multság-elrendezési üléssé változék.
Fontos tanakodás után elhatározzák, hogy a' társaság vizen menend
Twickenhamba, míg az alatt miss Snubleston kocsija az étel-szere-
ket szárazon viendi oda; mi által nemcsak a' ki-'s berakodás mellöz-
tetik-el, hanem azon haszon is háramland a' társaságra, hogy esős
vagy hűves est esetében a' dámák kocsin jöhetnek haza; végre egy kö-
vetkező tartalmú énekes hangverseny is rendeltetett.

1.) A' hangverseny első száma, mellynek a' vauxhalli hid alatt
kelle kezdetni — „Medea“ nagy jelenete legyen, miss Thomas Ame-
lia által énekelve.

2.) Nagy hangverseny Nicholstól, Aston Fridrik ur által fu-
volyán előadva.

3.) Nagy aria változatokkal, gitár-kiséret mellett; éneкли miss
Karolina.

4.) Romancz, fuvolya-kisérettel, miss Amelia 's Aston Fridrik,
a' szerző ur által.

Azinsterstium-okat, mint a' tudós Claudius ur nevezé, Wrench és
Richard urak elmés ötleteinek kelle betölteni. Miután mind ez köz
elégülésre már elvégeztetett, 's az ülés oszlani készült, Claudius még
azt jegyzé-meg, hogy az indulás-órája nincs elhatározva. A' tanako-
dás újra kezdeték, és Samuel bácsi terve szerint az pontban 10 órára
rendeltetett, hogy a' tenger-apály 's dagály is használtathassék.

E' közben julius-hó lefolyván augustus kezdődik; még néhány
nap, 's augustus 24-ke beköszönt. Egy héttel a' boldog nap előtt, Clau-
dius, ki a' jövendő innepre már mindent eligazított, nejével egy uj ter-
vét közlé, mi szerint Richmondon akart egy mezei ebédet elkölteni. —
Az ég kék, a' lég tiszta volt, 's mosolygó rétek vidám zölddel kínál-
koznak. Házaspárunk utnak indult, 's a' falu végén Thomas baro-
net 's családjával találkozék, mint szintén Aston urral 's Astonné asz-
szonynyal. Az e' remény feletti találkozáson örvendő Johnston-ék ba-
rátiukhoz csatlakozának; a' vidéken sétálással, 's a' vizen sajkázással

mulaták magukat: onnét a' várba mentek, hol jeles ebéd várá őket, 's mindenki vidámon, elégtlenül tért lakába. Ut közben így szól Claudius nejéhez:

„Már a' mai nap is milly tömérdek élményt nyújtott mindenelő-készület nélkül! mennyire tarthatunk számat e' szerint aug. 21-én sok fáradtságos intézetem után.“

Már csak három napi időköz volt barátink összekelési évnapja között. Így tehát Claudius, kire a' társaság egy sajka bérlését bízta, a' westmünsteri hidhoz indult. Midőn oda jutott, több hajós lépett elébe.

„Ide hozzám! — Velem jőjjön uraságod! Ladikom itt van közel! — Velem jőjjön nagyságod! — E' perczben indulhatunk.“

„Engedjenek szóhoz jutni, uraim! — Egy könnyű sajkat szeretnék bérleni, vele a' szép Themse hajjait hasítandó.“

„Mit mond? mit akar sajkájával?“ — kérde egy két hajós.

„14 személyt elbíró ladikot kívánok bérleni, rajta Twickenham-ba menendő!“ — ismétlé Claudius, megvető tekintettel vállát vonítva.

E' szónál egy izmos, széles vállú szemtelen legény lép elő dőlőföven.

„Teljesítheti kend kívánságomat?“

„Igen.“

„Mit kíván kend?“

„Öt guinét.“

„Öt guinét? — kiált Claudius, három lépést vissza szökve, olly emberhez hasonló, kit illy szemtelen kívánság megrágt. — Kend gazember, tolvaj!“ — Alig ejté-ki azonban Claudius e' szókat, olly hatalmas ökölcsapás sújtá őt jobb szeme fölé, hogy az azonnal fekete lőn, mint a' korom. Magán kívül, zavarodva, futott e' méltatlanság által felboszontott Claudius a' legközelebbi rendőrséghez a' vakmerőt bevádolni. — A' bárdolatlan küzdő azonnal bíróság elébe rendelteték.

Más nap Johnston bekötött jobb 's feldagadt bal szemmel megjelent a' törvényszék előtt. Soha elméje szebb fényben nem mutatkozék, mint ekkor; a' piperézett gondolatok, melyek özőnnel folynak ajkairól, magát is bámulásra bírák. Szerenésétlenségre a' sor most Jakabra jött.

„A' gentlemannak nincs joga engem törvény elébe idézni — mond a' Johnston beszédessége által meg nem zavart Jakab — mert nemcsak becstelen szókkal illete, de az első ütést is ő tevén.“

„Nem igaz!“ — kiált Claudius hevesen.

„Most két hajós legény lép elő, 's Jakab vádját erősíti. Így a' vádlóból vádlott lőn. Az elinte megzavarodott bíró nem kételkedék tovább Johnston igazságtalan vádján, miután arra a' két hajóslegény hitét is letevén.“

„Ha a' hajósna tovább is lesz ön ellen keresete — mond a' bíró Johnstonhoz, — kénytelen leszek önt tetemes pénzösszeség fizetésére kényszeríteni; vagy ha fizetni nem akarna, törvény értelménél fogva letartóztatni.“

Még is, hála közbejárásának, a' dolog csendesen eligazított. Claudius 5 guinét fizetett 's távozék. — Lassú léptekkel, mellre csüggött fővel ért lakára. *(Folytatása következik.)*

ORSZÁG -'S NÉPISMERTETÉS.

A' muzslai lakosok Esztergam vármegyében.

(Folytatás.)

Muzsla, jelesb régi falu, Esztergamtul egy órányira fekszik a' Duna jobb partján. Földje hullámzatának tanúságaként hajdan hihetőleg vagy várárt (innen hegytöve most is váraljának nevezetik) vagy helységét mosta a' viz, holott ma félóránnyira csak határ-részét éri a' Duna. Határa nagy, lapályai dombokkal végződnek, földje első osztályú Van szőlőhegye, erdeje, kicsin tava; közepén kis patak hasítja, 's a' gyakori Duna-áradás mocsárokat is hagy maga után. Muzsla primatialis jószág. A' szobát itt háznak nevezik, 's az első mindig csinosabb; bútorai: egykét nyoszola, mellyek vörös pamutos, 's úgy szállván, zománczos vánkusokkal padlásig telvék; az ablak körül padok, és asztal, ládák; fenn tányéros és czifra korsós fogasok függnek; falai holmi aprósággal és számtalan képpel ékesítettnek.

Muzslát mintegy 2100 tiszta Magyar lakja, kik mindnyájan katolikusok. Törzsökös magyar származásukat lelki 's testi bélyegök, nyelvek, viseletök is igazolja. A' Muzslai komoly-vidám, gondolkozó, vallásos, őszinte, szorgalmas, 's bár nem találós, de nem is ügyetlen, becsületre sokat tartó, takarékos, de még is adakozó emberbarát; ősi szokásokhoz ragaszkodik, de célirányos ujitásokat is szívesen elfogad. Hitében szilárd, buzgó; a' babona és előítélet alacsonyosságára nem igen vetemedik; halottnál méltóságosan viseli magát.

Ábrázatajtokat mély jelentésű, és soknál keleti vonás bélyegzi; jobbara barnák, csontosak, erős természetűek. A' nőnem szép.

Nyelvök tiszta magyar. Nehány szót kivéve, semmi sajátsággal sem különböztetik magukat a' közönségtől. Beszédök nem egy hangú, nem goromba; kitünőleg gyalultabb a' közösen ismert pár népénél, főképp a' nő-nemnél. Üdvözléseik vagy áldomási poharaknál elköszöntéseik hosszasak, méltósággal és rokon érzettel telvék. Dal, rege, mese, és közmondásaikból ismert költészetük nem szállong mindig anyagi tárgyak körül; meséjük, regéjüknek tartalma többnyire arany, ezüst, csillogó ruha, palota — a' boldog és kesergő szerelemről, ifjuság, boldogság, és időszakról, házasság kellemeiről 's más e' félelről zengnek. A' fiatalság elég elméncz hevenyében egy pár dalszakot kikoholni, főképpen gúny-tartalmút.

Életrendöket a' legtermészetesb egyszerűség bélyegzi. Házukban a' legidősb atya gazda, neje pedig a' gazdasszony: amaz a' bel- és kül-gazdaságot kormányozza; emez pedig a' a' kis gazdaságra, u. m. a' baromfiakra, kertre, konyhára ügyel. Közönségesen 3—4, néhol több asszony is van a' háznál,

kik mind menyecskék, ha még korosabbak is. Ezek idősb sógorukat „öröbrik uram“ feleségét „asszonyom“-nak nevezik; az ifjabbik sógor „kisebbik uram“ szóval tiszteltetik. A' férj különösen megbecsüli párját, és az asszonyok erősebb munkára csak nagyobb szükségben szoríttatnak.

A' Muzslaiak munkában szorgalmasok és rendesek, mezei gazdaságot jól értők; de mesterség tanulására nem igen hajlandók. Az asszonyok olly ügyes varrók, hogy fejkötőt, kötényt és keszkenőjüket mind saját kezökkel himezik. Nyomorékok a' lelkész és helység főbbjei által szegények sorába iktattatnak, 's táplálásukat a' lakosoktól kapják, másnak nem szabad koldulgatni. Rendesen esznek reggelit, ebédet, uzsonát, vacsorát. — Kedvencz ételeik a' marha és sertés-hus, káposzta, bab leves, túrós csikmák (laska), tejes tormás; süteményeik pedig: a' kulcsos kalács, lángos, lepények; csemegeik a' tökmag, pattogatott kukorica. — Gyermkeiket a' kebelbeli jól elrendezett iskolában nyáron át is képeztetik, olvasni, írni, 's valami keveset számolni is többnyire tudnak.

A' Muzslaiak öltözete nem igen piperés, de ékes és becses; legfőbb elemük a' tisztaság. Leginkább kedveltetnek a' könnyű és halvány színű szövetek.

Az asszonyok öltözete: fejkötő, bulázó, keszkenő, gyöngy, fél ing, pentel, pruszlik (mellény), rekli, mente, szoknya, kötény, csizma, harisnya és papucs.

A' fejkötő (mint rajzunkon a' fekvő menyecskeé) kontyos; virágos selymmel, karton, fekete, vagy fehér himzett perkállal, valódi arany, ezüst csipkével, 's kék szalaggal. Fejkötő nélkül éjszakán kívül soha sincs az asszony; ebben helyeztetik becsületüket, 's ha valakinek fejkötője leeső félben van (mi könnyen megesik, mert kötés nélkül csak fejbe nyomatik), így figyelmeztetik egymást: „leesik kédnek a' becsülete.“ Jegyfökött az örömanya szokott venni, melly közönségesen arany virágú. Az asszonyok haja elől sodrott 's e' sodrást a' korosabbak füleik fölött, a' menyecske pedig alatta futtatják egész a' hajtekeresig, mellyet kontynak neveznek.

Fejkötőjüket, ha köznapon kimennek, külön színű, de jobbára fehér lenszés kék kendővel kötik-be. Ünnepies kimenetre két különböző kötőjük van, u. m. bulázó (mellynek szomszéd Búcs, 's Mocs helységeken Fídel a' neve); ez egy vapeur, organdin, vagy perkál 3 1/2 rőfhosszú 's 1 rőf széleségű kendő, melylyel fejkötő be nyakukat pedig csinosan körül buláztatván (tekergetvén), végeit lelőgattják (mint képünkön a' szemközt álló menyecskén láthatni); ha rekliben vannak, azt aládugják, végei pedig ketté ágzattan lebegnek alá, mint a' mantillák. A' bulázó 's vége himzett, vagy csipkével szegett. — Külön kendőt is szoktak kötni fejkötőjük felé. Ez fehér sima, vagy lenszés patyolat körülfdrozva, 's mindig jól ki vasalva. Ha sima, virág himzetekkel diszesítettik, és pedig a' hátán lelőgó csúcsa nagy, többi csúcsa apróbb virágokkal. (Illy keszkenőt láthatni zsámolyon ülő rajz-alakunkon) Vannak illy fejre való: kávé színűek, kékek, csikosak, de ünnepen mind fehér. Ezen fejre való kendő vagy bulázó nélkül csupán fejkötőben soha sem jelenik-meg templomban a' muzslai asszony. Fejkötő fölé a' bulázó vagy fejkendő alá még pintlit is kötnek a' fürgébbek. E' pintli egy feje tetejét söt füleit is eltakaró 's csipkével fdrozott gyöles darab.

(Folytatása következik)

KÜLÖNFÉLE.

Asszony-égetés Keletindiában. — Jelemtik Calcuttából, hogy minden tilalom ellenére nem rég egy özvegy Hinduné ismét elégetteté magát. A' katonákat, kik ezen balgatag áldozatot hátráltatni akarták, a' pórnép különféle erőszakos cselekedet által eltávozásra kényszeríté.

Ezüst az őszvérben. — Silliman American Journal of science című munkájában állítja, hogy a' mexikói bányákban használt őszvérek holtuk után felbonczoltatnak, 's gyomrukban közönségesen 2—5 font ezüst találtatik. O maga is bir illy nemű ezüstöt, melly fehér, és tökéletes tisztaságú.

EMLÉKMONDÁS.

Rövid élet.

Nézd! nyomtalan a' sebes óra halad
Elmult napokat soha vissza nem ad;
'S a' rózsá, ha szép kora múlva lehull,
Méh nem szedi mézeit hamvairul.

A' messze jövőndöt
Aggódva ne nézzed:
Hosszú örömökre
Mi kurta az élet!

VÖRÖSMARTY után K. H. K. J.

Honszeretet. Boldognak szegénynek egy mértékben kell szeretni hazáját, nemzetét. De mennél többel bír valaki, annál több oka van mind szeretni, mind védelmezni hazáját, melynek annyi javával él.

KISFALUDY SÁNDOR után Udvary.

Két élet. — Miért nincs az embernek két élete, hogy egyiken a' másik számára tanulhatna!

VAJDA után Zátogi.

Természet. — Van egy könyv, mellyet mindenki olvashat, de senki sem hamisíthat-meg: — a' természet nagy könyve.

BLUMAUER után L... Amália.

Szórejtvény.

Három elsőm, az egészből
Ürítettve, szomjat olt:
Mint az ember, úgy az állat
Vont vég hármam nélkül holt.

STANKÓ.

Előbbi rejtvény: „Mindeniknek 16 almája volt, 's négyet-négyet adtak a' koldusnak.

Szerkezi Róth krepf Gábor, halpiaczon alul a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.